

Respect pentru oameni și cărți

A U T O R I T A T E

JEFF VANDERMEER

Traducere din limba engleză de
BOGDAN PERDIVARĂ

ARMADA

CUPRINS

Incantații	7
Rituri.....	89
Bântuți.....	229
Viața de apoi.....	295
<i>Multumiri.....</i>	345

Respect pentru oameni și cărți

INCANTĂȚII

000

In visele lui Control e dimineață devreme, cerul e albastru-închis, cu doar o geană de lumină. Se uită în jos de pe o culme, se uită de fiecare dată într-un abis, într-un golfulе ori într-o scobitură săpată de ape. Asta se schimbă mereu. Vede la kilometri întregi adâncime prin apa nemîșcată. Zărește monștri marini alunecând ca niște submarine sau orhidee în formă de clopot, ori ca niște corăbii imense, silențioase, mișcându-se necontenit. Mărimea lor dă impresia unei asemenea puteri, încât simte cum se despică și se învârtejesc apele aflate în calea lor, chiar și de la înălțimea la care stă. Se uită fix, ore întregi, la forme, la mișcări, ascultă șoaptele ce se ridică răsunând până la el... apoi se prăbușește. Încet, prea încet, cade fără zgomot în apa întunecată, fără să stârnească vreun plescait sau vreo undă. Si cade necontenit.

Uneori asta se întâmplă când e treaz, de parcă n-ar fi fost îndeajuns de atent, și atunci își recită în gând propriul nume, până ce lumea reală se întoarce.

Ziua întâi. Începutul ultimei sale șanse.

- Ei sunt supraviețuitorii?

Control se afla lângă directoarea adjunctă a Diviziei Sudice, în spatele unui geam-oglindă mânjat, și se holba la cele trei persoane aşezate pe scaune în camera de anchetă. Revenite din a douăsprezecea expediție în Aria X.

Directoarea adjunctă, o negresă înaltă și subțire, trecută de patruzeci de ani, nu-i răspunse, lucru care nu-l surprinse pe Control. Femeia nu-i adresase niciun cuvânt în plus de când sosise în acea dimineață, după ce-și rezervase ziua de luni ca să se acomodeze cu locuința. Nici vreo privire în plus nu-i aruncase măcar, cu excepția momentului când îi ceruse, ei și celor lalți din echipă, să-i spună „Control“, nu „John“ sau „Rodriguez“. Șovăise infinitezimal, apoi replicase: „În cazul acesta, mie să-mi spuneți Patience, nu Grace¹“, spre amuzamentul iute cenzurat al celor prezenți. Această abatere de la numele ei real spre un altul care însemna și el ceva îi stârnise interesul. „E-n regulă“, făcuse, „pot să-ți zic, pur și simplu, Grace“, convingă că asta n-avea să-i fie pe plac. Ea parase numindu-l în continuare director „interimar“. Ceea ce era adevărat: între ascensiunea sa și munca de adjunct a femeii se afla o prăpastie temporală de formulare ce se cereau completate, de proceduri ce trebuiau urmate, de concedieri și de angajări. Până atunci, chestiunea autorității rămânea neclară.

Însă Control prefera să nu și-o închipuie nici cu răbdare și nici cu grație. Prefera să și-o imagineze ca pe o abstracție, dacă

¹ Patience și Grace, care pot fi nume proprii în limba engleză, înseamnă „răbdare“ și „gratie“ (n. tr.).

nu chiar ca pe o obstrucție. Îl pusese să urmărească un vechi material video în legătură cu Aria X, despre care trebuie să fi știut că era simplist și depășit. Semnalase deja limpede că relația lor avea să fie una bazată pe animozitate. Din partea ei, cel puțin.

- Unde au fost găsite? o întrebă acum, deși voia, de fapt, să știe de ce nu fuseseră separate unele de altele. Fiindcă vă lipsește disciplina, fiindcă departamentul vostru mucegăiește deja de atâtă timp? Mucegaiul e-n subsol acum și roade necontenit.

- Citiți fișele, zise ea, indicându-i că el ar fi trebuit deja s-o facă.

Apoi ieși din încăpere lăsându-l pe Control să contemplă hărțile de pe masa de dinaintea lui și pe cele trei femei de după geamul-oglindă. Sigur că citise fișele, dar sperase să evite precauția alertă a directoarei adjuncte, ba poate chiar să afle ce gândea aceasta. Citise căte ceva din dosarul ei, dar încă n-o putea citi pe ea, în afară de reacțiile pe care le avusese în ceea ce-l privea.

Trecuseră doar patru ore din prima lui zi aici și se simțea deja contaminat de clădirea asta posomorâtă, cu covorul ei verde, uzat și de opiniile de modă veche ale celorlalți angajați pe care-i cunoscuse. Întreg ambientul era îmbibat parcă de o păclă, până și lumina soarelui, care, fără tragere de inimă, se strecură prin geamurile înalte, dreptunghiulare. Purta obișnuită să jachetă neagră și pantaloni de stofă, cămașă albă cu o cravată albastru-deschis, pantofi negri pe care și-i lustruise de dimineață. Se întreba acum de ce se mai obosise. Nu-i plăcea să aibă asemenea gânduri, fiindcă nu se afla în afara întregii povești – era în ea –, dar îi venea greu să și le reprime.

Control se uită pe îndelete la femei, deși felul în care arătau nu-i spunea cine știe ce. Căpătaseră toate aceleași uniforme fără însemne, ce aduceau vag cu uniformele armatei, dar semănau cumva și cu cele ale unor femei de serviciu. Capetele le fuseseră

rase, de parcă ar avut vreun parazit, precum păduchii, și nu ceva mult mai greu de explicat. Fețele lor își conservau aceeași expresie sau, se putea spune, erau lipsite de expresie cu totul. „Nu te gândi la ele ca și cum ar avea nume“, își spuseseră în avion. Să rămână, pentru început, doar cu povara funcțiilor lor. Apoi urmău să fie adăugate și celelalte detalii. Însă Control nu se pricepuse niciodată să păstreze distanță. Îi plăcea să sfredelească, să descopere un nivel la care amănuntele iluminau fără să îl copleșească.

Topograful fusese descoperită acasă, așezată pe un scaun, în curtea din spate.

Antropologul fusese găsită de soțul ei, care dăduse peste ea în timp ce bătea la ușa cabinetului său medical.

Biologa fusese descoperită pe un teren plin cu vegetație, la câteva cvartale de locuința ei, holbându-se la un zid dărăpat din cărămidă.

Asemenea membrilor expediției anterioare, niciuna dintre ele nu păstra vreo amintire în privința felului în care reușiseră să treacă înapoi frontieră invizibilă și să iasă din Aria X. Niciuna nu știa în ce chip evitase barierele, gardurile și alte obstacole pe care armata le amplasase în jurul frontierei. Niciuna nu știa ce se alese de al patrulea membru al expediției – psihologul –, care fusese de fapt directoarea Diviziei Sudice și respinsese orice obiecții legate de ideea de a le conduce incognito. Niciuna dintre ele nu părea, de fapt, să-și amintească nimic.

La cantină, luându-și micul dejun în dimineață aceea, Control privea pe geamurile ce se întindeau de la un perete la altul în curtea cu protuberanțele sale de mese din piatră, apoi la oamenii aflați la coadă – prea puțini, se părea, pentru o clădire atât de mare – și o întrebă pe Grace:

– De ce nu pare nimeni încântat că expediția a revenit?

Îi aruncă o privire exasperată și suferindă, de parcă ar fi fost un elev cu probleme de învățare de la școala specială.

– De ce credeți, Control?

Izbutise deja să atârne o greutate ironică numelui său și se simțea ca și cum ar fi fost plumbul de la undița bunicului său, menit să se scufunde până la fundul mâlos al lacului.

– Am mai trecut prin toate asta cu expediția de dinainte. Au suportat nouă luni de interogatori și, cu toate asta, n-am descoperit mai nimic. Și, în tot timpul ăsta, erau pe moarte. Cum să te simți, atunci?

După multe luni de dezorientare, a survenit moartea, dată unei forme de cancer deosebit de virulente.

Înclinase încet din cap drept răspuns. Directoarea adjunctă avea, desigur, dreptate. Tatăl lui murise de cancer. Nu se gândise la cum putuseră cele întâmplate să afecteze personalul Diviziei. Pentru el toată povestea era încă o abstracție, niște cuvinte dintr-un raport citite în avion, pe drum, și atât.

Aici, la cantină, covorul căpăta o tentă de verde-închis, peste care o săgeată stilizată, de un verde mai deschis, indica direcția spre curte.

– De ce nu-i mai multă lumină? întrebă el. Unde se duce toată lumina?

Dar Grace nu-i mai răspunse la întrebări.

Când biologul, una dintre cele trei femei, întoarse abia sesizabil capul, privind către geamul-oglindă ca și cum l-ar fi putut zări, Control se sustrase acelei priviri cu un soi de stinghereală întârziată. O cercetare amănunțită de acest fel era impersonală, profesională, însă probabil că nu aşa se simțea, cu toate că femeile știau că sunt analizate.

Nu i se spusese că avea să-și petreacă prima zi interogând membre confuze ale echipajului revenit din Aria X și, totuși, Centrul trebuie să fi știut atunci când îi oferise postul. Participantele la expediție fuseseră adunate cu aproape șase săptămâni în urmă, fuseseră supuse unor teste vreme de o lună întreagă, la stația de procesare din nord, înainte să fie trimise Diviziei Sudice. La fel cum și el fusese trimis mai întâi la Centru, unde trebuise să îndure două săptămâni de comunicări, cu tot cu pauze, zile pustii în care nu se întâmpla mai nimic, de parcă ar fi vrut de la bun început să drămuiască astfel timpul. După care totul își mărise viteza și i se dăduse impresia unei grabe teribile.

Toate acestea se numărau printre amănuntele care-i provo-
caseră, de când sosise, un fel de inutilă și crescândă exasperare. Vocea, contactul său de bază cu eșaloanele superioare, lăsase să se înțeleagă, într-o sesiune de informare inițială, că sarcina avea să fie una ușoară, dat fiind trecutul său. Divizia Sudică devenise o agenție obscură și prăfuită, păzind un secret adormit de care nu părea să-i mai pese numănuți, datorită accentului pus în ultima vreme pe terorism și pe colapsul ecologic. Vocea, cu rostirea ei aspră, categorisise misiunea, la o informare inițială, drept una menită „pentru început, acclimatizării, evaluării, analizării și apoi cercetării în profunzime“. Nu era tocmai genul de informare cu care avea de-a face de obicei.

Pe parcursul unei cariere care-și avuseseră suișurile și cobi-
râșurile ei, Control începuse ca agent operativ pe teren: se
ocupase cu supravegherea unor celule teroriste aflate pe ter-
itoriul țării. Fusese apoi avansat la sinteze de date și la analiză
organizațională – peste douăzeci de cazuri banale prin simili-
tudinile lor și despre care i se interzisese să vorbească. Cazuri
invizibile pentru public: istoria secretă a nimicului.

Însă, tot mai mult, se transformase într-un reparator, în mare parte fiindcă părea să se priceapă mai bine la identificarea problemelor particulare ale altora decât la gestionarea propriilor sale probleme în general. La treizeci și opt de ani, ajunsese să fie cunoscut pentru asta, dacă era cunoscut pentru ceva. Iar asta însemna că nu trebuia să se afle acolo pe toată durata evenimentelor, deși, acum, exact asta voia: să urmărească un caz pe întregul lui parcurs. Chestia însă era că lumea nu-i prea plăcea pe reparatori – „Hei, stai să-ți arăt ce nu faci bine“ –, mai ales dacă oamenii credeau că reparatorul trebuie să ia mult din urmă cu reparatul.

Întotdeauna începea bine, dar nu se termina întotdeauna cu bine.

Vocea neglijase, de asemenea, să-i spună că Aria X se afla dincolo de o frontieră pe care, după mai bine de treizeci de ani, nimeni nu părea să-o înțeleagă. Nu, pricepuse asta doar după ce parcursese dosarele și vizionase aceleași date multiplicate inu-
til în materialul video.

Nu ștuse nici că adjuncta avea să-i poarte sămbetele pentru că o înlocuia pe directoarea dispărută. Deși ar fi trebuit să-și dea seama; potrivit crâmpelor de informație din dosarul ei, făcea parte dintr-o familie nu foarte înstărită, se dusese la școală publică, fusese nevoită să muncească mai mult decât majoritatea oamenilor pentru a ajunge la actuala ei poziție. În vreme ce despre Control se șuștea că face parte dintr-o dinastie invi-
zibilă, lucru care stârnea, firește, resentimente. N-avea rost să nege asta, cu toate că, privită mai îndeaproape, dinastia însemna mai degrabă o franciză transmisibilă.

– Ele sunt gata. Haideți cu mine.

Grace apăruse din nou, ordonându-i din cadrul ușii.

Existau – știa bine – mai multe feluri de a înfrângă opoziția unui coleg sau voința acestuia. Probabil că va trebui să le folosească pe toate.

Control luă de pe masă două dintre cele trei fișe și, uitându-se fix la biolog, le rupse în două, simțind în palme sfâșierea hârtiei, apoi le lăsă să cadă în coș.

Din spatele lui se auzi un sunet ca și cum cineva s-ar fi sufocat.

Întoarse capul și nimeri în bătaia deplină a furiei fără cuvințe a adjunciei. Însă îi văzu în ochi și neliniștea. Bun.

– De ce mai țineți dosare de hârtie, Grace? întrebă el și făcu un pas înainte.

– Directoarea a insistat. Aveți vreun motiv pentru care ați făcut asta?

N-o băgă în seamă.

– Grace, de ce nu se simte niciunul dintre voi confortabil să folosească cuvintele *nepământeană* sau *extraterestră* când vorbiți despre Aria X?

Nici el nu se simțea confortabil cu povestea asta. Uneori, odată ce fusese informat asupra adevărului, ajunsese să simtă o genune deschizându-se în el, umplută cu tipetele sale și cu scâncete neîncrezătoare. Dar n-ar fi spus nimănui. Avea o figură de jucător de pocher; iubitele îi spuseseră asta, rudele, ba chiar și străinii. Cam un metru optzeci. Impasibil. Constituție compactă și musculoasă de atlet; putea să alerge kilometri întregi fără să obosească. Se mândrea cu alimentația sănătoasă și că face destulă mișcare, cu toate că-i plăcea și câte un pahar de whisky.

Ea nu cedă teren.

– Nimeni nu este sigur. Niciodată să nu tragi concluzii fără dovezi.

– Chiar și după atâta timp? Am nevoie doar de una singură ca să interoghez.

– Ce? întrebă ea.

Sfâșierea din palme se transformă într-o sfâșiere conversațională.

– Celelalte fișe nu-mi trebuie, fiindcă vreau să-i pun întrebări doar uneia dintre ele.

– Vă trebuie toate trei.

De parcă totuși n-ar fi priceput.

Se răsuci și luă dosarul care rămăsese.

– Nu. Doar biologul.

– E o greșală.

– Sapte sute cincizeci și trei nu-i o greșală, zise el. Sapte sute douăzeci și doi nu-i nici asta o greșală.

Ochii ei se îngustără.

– Ceva nu e-n ordine cu dumneavoastră.

– Tine-l acolo pe biolog, zise el ignorându-l, însă adoptându-i sintaxa. *Știu ceva ce tu nu știi*. Pe ceilalți trimite-i înapoi în camerele lor.

Grace îi aruncă o privire lungă, de parcă ar fi fost vreun soi de rozător și nu se putea decide dacă să fie dezgustată sau să simtă milă. Peste o clipă, totuși, încuviință din cap rigidă și plecă.

Control se relaxă, respiră adânc. Deși femeia trebuia să-i accepte ordinele, ea controla încă personalul timp de o săptămână sau două, îl putea verifica într-o mie de feluri până să se integreze pe deplin.

Oare era alchimie sau magie pură? Oare greșea? Și conta asta, de vreme ce era totuna dacă greșea?

Da, conta.

Era ultima lui șansă.

Așa îi spuse maică-sa înainte să ajungă aici.